

การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาค เอเชีย - แปซิฟิก ครั้งที่ ๒๖ (26th ASEAN Regional Forum: ARF)*

ลัทธิกา เนตรทัศน์**

บทนำ

การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum: ARF) เป็นการประชุมระหว่างรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนกับรัฐมนตรีต่างประเทศของประเทศคู่เจรจาอาเซียน (Dialogue Partners) อีก ๒๖ ประเทศ^๑ การจัดประชุม ARF มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีสำหรับการหารือระหว่างประเทศสมาชิกในประเด็นทางการเมืองและความมั่นคงที่มีความสนใจและความกังวลร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาคผ่านมาตรการสำคัญ ๓ ลำดับ ได้แก่ ๑) การสร้างความไว้วางใจ ๒) การทูตเชิงป้องกัน และ ๓) การแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ซึ่งการประชุมดังกล่าวจะจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยมีประเทศที่เป็นประธานอาเซียนในปีนั้นเป็นประธาน ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ประเทศไทยในฐานะของประธานการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๔ จึงได้จัดประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก ครั้งที่ ๒๖ ขึ้นเมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยผู้เข้าร่วมการประชุมประกอบด้วยรัฐมนตรีต่างประเทศจากประเทศสมาชิกอาเซียน จีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อินเดีย รัสเซีย และสหรัฐอเมริกา

การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก ครั้งที่ ๒๖^๒

การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก ครั้งที่ ๒๖ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีนายดอน ปรมัตถ์วินัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธานการประชุม ซึ่งการประชุมดังกล่าวได้จัดขึ้นในช่วงเวลาเดียวกับการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ครั้งที่ ๕๒

ภายใต้การประชุมที่ประชุมรับทราบถึงการดำเนินงานของ ARF ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของสมาชิกและแสดงความมุ่งมั่นที่จะดำเนินการตามกลไกต่อไป เพราะ ARF ถือเป็นเวทีพหุภาคีที่สำคัญ

* บทความนี้เผยแพร่เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

** บุคลากรจัดทำฐานข้อมูลกฎหมาย ฝ่ายอาเซียนและกิจการต่างประเทศ กองกฎหมายต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ สหรัฐฯ แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อินเดีย รัสเซีย และสหภาพยุโรป รวมถึงผู้สังเกตการณ์ (observers) ของอาเซียน ได้แก่ ปาปัวนิวกินี และประเทศอื่น ๆ ได้แก่ มองโกเลีย เกาหลีเหนือ ปากีสถาน ติมอร์-เลสเต บังคลาเทศ และศรีลังกา

^๒ แปลและเรียบเรียงจาก https://asean.org/storage/2019/08/26th-ARF-Chairmans-Statement_FINAL.pdf

สำหรับการเจรจาและความร่วมมือทางการเมืองความมั่นคงทางการเมืองภูมิภาค ในการนี้ ที่ประชุมกล่าวยินดีกับความคืบหน้าในการดำเนินการตามคำแถลงวิสัยทัศน์การประชุมและแผนปฏิบัติการฮานอย (Hanoi Plan of Action: HPA) โดยที่ประชุมได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่อาวุโสพัฒนาแผนปฏิบัติการใหม่เพื่อดำเนินการตามแถลงการณ์วิสัยทัศน์ ARF เพื่อการพิจารณาและรับรองในการประชุมการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก ครั้งที่ ๒๗ ที่จะจัดขึ้น ณ ประเทศเวียดนามในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

ในการนี้ ที่ประชุมได้กล่าวถึงบทบาทของการประชุม ARF โดยชี้ว่ามีบทบาทในเชิงสร้างสรรค์ ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและสร้างความไว้วางใจระหว่างสมาชิก รวมถึงเป็นเวทีที่สนับสนุนให้เกิดความโปร่งใสให้เกิดขึ้นในภูมิภาค ซึ่งที่ประชุมแสดงความยินดีและความพึงพอใจต่อมาตรการของ ARF โดยเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวกับการทูตเชิงป้องกัน (preventive diplomacy) ที่มีการดำเนินการเพิ่มขึ้นในขณะเดียวกัน มาตรการสร้างความไว้วางใจก็ยังคงดำเนินการมาโดยตลอด ที่ประชุมเน้นย้ำถึงความสำคัญของการสร้างความร่วมมืออย่างยั่งยืนและสนับสนุนให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการทูตเชิงป้องกันปฏิบัติเพิ่มเติมตามแผนการของที่ประชุมและดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักการที่ระบุไว้ในเอกสารวิสัยทัศน์ ARF และหลักการของการทูตป้องกันเชิงป้องกัน

ที่ประชุมได้เน้นย้ำถึงความสำคัญในการส่งเสริมมาตรการของ ARF และประสิทธิภาพในการจัดการความท้าทายที่มากขึ้นท่ามกลางพลวัตต่าง ๆ ในภูมิภาค ในส่วนของการเชื่อมโยงระหว่างกัน ที่ประชุมได้กล่าวว่า ARF ประสบความสำเร็จในการส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาคผ่านการสร้างความร่วมมือในด้านการบรรเทาภัยพิบัติ การต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ ความมั่นคงทางทะเล การขจัดอาวุธนิวเคลียร์ และความมั่นคงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ นอกจากนี้ ที่ประชุมยังเน้นย้ำถึงความสำคัญของการขับเคลื่อนกระบวนการ ARF บนพื้นฐานของหลักฉันทามติ ในขณะเดียวกันก็ให้ความสำคัญกับการจัดการผลกระทบต่อระบบนิเวศอันเกิดจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของ ARF

สำหรับประเด็นปัญหาในคาบสมุทรเกาหลี ที่ประชุมได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการดำเนินการเจรจาเพื่อสันติภาพของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อความสงบสุขและความมั่นคงอย่างยั่งยืนของปัญหา ในการนี้ได้กล่าวถึงความพยายามของเกาหลีใต้ สหรัฐอเมริกาและจีนในการเจรจากับเกาหลีเหนือ โดยที่ประชุมได้กล่าวชื่นชมต่อการพบปะกันระหว่างประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์กับนายคิม จอง อึน ผู้นำเกาหลีเหนือเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นการเจรจาเกี่ยวกับการปลดอาวุธนิวเคลียร์ในคาบสมุทรเกาหลี นอกจากนี้ยังเรียกร้องให้เกาหลีเหนือปฏิบัติตามพันธกรณีที่ระบุไว้ในดำเนินการปลดนิวเคลียร์และให้คำมั่นที่จะงดการทดสอบนิวเคลียร์และซีปนาวุธเพิ่มเติม และได้เรียกร้องให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องดำเนินการเจรจาสันติต่อไปเพื่อให้เกิดสันติภาพและความมั่นคงที่ยั่งยืนในคาบสมุทรเกาหลี รวมถึงการดำเนินการตามปฏิญญาปันมุนจอม (Panmunjom Declaration)^๓ และแถลงการณ์ร่วมของผู้นำสหรัฐและเกาหลีเหนือ รวมถึงแถลงการณ์ร่วม

^๓ เป็นการลงนามระหว่างนายคิมจองอึน ผู้นำเกาหลีเหนือ และนายมุนแจอิน ประธานาธิบดีเกาหลีใต้ สถานะของตราสารดังกล่าวยังไม่ถือเป็นสนธิสัญญา ซึ่งเป็นเพียงการแสดงเจตนาที่ทั้งสองฝ่ายจะดำเนินการมาตรการต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อยุติสงครามเกาหลีที่เสร็จสิ้นไปเมื่อ ๖๖ ปีก่อนอย่างสมบูรณ์

เปียงยาง นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงความมุ่งมั่นในการดำเนินการของสมาชิกสหประชาชาติตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council Resolutions) ที่ยังได้เรียกร้องให้มีการดำเนินการตามแถลงการณ์ของผู้นำเกาหลีและสหรัฐฯ ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อนำไปสู่การปลดอาวุธนิวเคลียร์อย่างสมบูรณ์ในคาบสมุทรเกาหลี ซึ่งจะทำให้เกิดสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาค

ในประเด็นเกี่ยวกับปัญหาในทะเลจีนใต้ ที่ประชุมแสดงความมุ่งมั่นที่จะรักษาและส่งเสริมสันติภาพ ความมั่นคง เสถียรภาพ ความปลอดภัยและอิสรภาพในน่านน้ำและน่านฟ้าของทะเลจีนใต้ และตระหนักถึงประโยชน์ในการมีสันติภาพ เสรีภาพ เสถียรภาพและความเจริญรุ่งเรืองในทะเลจีนใต้ โดยที่ประชุมเน้นย้ำถึงความสำคัญของการดำเนินการตามปฏิญญาว่าด้วยแนวปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้ (Declaration on the Conduct of Parties in the South China Sea: DOC) และได้กล่าวแสดงความยินดีต่อความร่วมมือที่ดีขึ้นระหว่างอาเซียนและจีน รวมทั้งได้รับทราบถึงความคืบหน้าของการเจรจาเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปของการจัดทำประมวลการปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Code of Conduct in the South China Sea: COC) และกล่าวถึงความจำเป็นในการรักษาสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อให้เอื้อต่อการเจรจาจัดทำประมวลการปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (COC) ตลอดจนกล่าวถึงความสำคัญของการสร้างความเชื่อมั่นและมาตรการเกี่ยวกับการทูตเชิงป้องกัน และยืนยันถึงความสำคัญของการส่งเสริมกฎหมายระหว่างประเทศ รวมถึงอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ (1982 United Nations Convention on the Law Of the Sea)

นอกจากนี้ ได้กล่าวประณามการก่อการร้ายในทุกรูปแบบและเหตุการณ์โจมตีที่เกิดขึ้นในฟิลิปปินส์ อินเดีย นิวซีแลนด์ และศรีลังกา โดยที่ประชุมกล่าวถึงการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ARF เพื่อการต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๔ (ARF Work Plan for Counter Terrorism and Transnational Crime 2019-2021) รวมถึงกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นดังกล่าว ทั้งยังได้แสดงความมุ่งมั่นในการต่อต้านการก่อการร้าย โดยเน้นการแก้ไขที่รากเหง้าของปัญหา รวมถึงการป้องกันการคุกคามจากกลุ่มนี้กรบต่างชาติ ผ่านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานด้านกฎหมาย การส่งเสริมความมั่นคงทางอากาศ การแบ่งปันข้อมูลระหว่างกันอย่างทันท่วงที การต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่กลุ่มก่อการร้าย และการดำเนินการอย่างครอบคลุมของรัฐบาลและประชาสังคม รวมทั้งการสนับสนุนการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การมีส่วนร่วมของสตรี เยาวชน และประชาสังคม อย่างไรก็ตาม ในประเด็นดังกล่าวจะมีการหารืออีกครั้งในการประชุมของสหประชาชาติว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมและการป้องกันอาชญากรรมของสภาองค์การสหประชาชาติ ครั้งที่ ๑๔ ซึ่งจะจัดขึ้นในเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓

ที่ประชุมได้มีการหารือเกี่ยวกับความท้าทายในประเด็นต่าง ๆ ที่ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกต้องเผชิญ โดยเฉพาะประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศทางทะเล ความกังวลเกี่ยวกับเกี่ยวกับความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศทางทะเลและความหลากหลายทางชีวภาพอันเกิดจากปัญหาขยะทางทะเลและปัญหามลพิษทางทะเลที่เพิ่มสูงและเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ที่ประชุมจึงได้เห็นชอบร่วมกันที่จะกระชับความร่วมมือทางทะเลเพื่อจัดการปัญหาดังกล่าวด้วยการสร้างความตระหนักรู้ให้กับประชาชนและสร้างการมีส่วนร่วมในเชิงรูปธรรม และดำเนินการเจรจาอย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนให้ความสำคัญกับการประสานงานระหว่างกรอบความร่วมมือต่าง ๆ ภายใต้กรอบการประชุมอาเซียนว่าด้วยการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก และกรอบ

ความร่วมมืออื่น เช่น การประชุมหารืออาเซียนว่าด้วยประเด็นทางทะเลแบบขยาย (Expanded ASEAN Maritime Forum) การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defence Ministers Meeting Plus) และการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนว่าด้วยอาชญากรรมข้ามชาติ (ASEAN Ministerial Meeting on Transnational Crime) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระดับภูมิภาคเพื่อการต่อต้านการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ (Regional Cooperation Agreement on Combating Piracy and Armed Robbery)

ที่ประชุมตระหนักถึงผลกระทบเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้น รวมถึงความเสี่ยงจากภัยพิบัติที่จะทำให้การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมชะงักงัน จึงได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาขีดความสามารถและความร่วมมือภายใต้กรอบการประชุมอาเซียนว่าด้วยการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก (ARF) เพื่อจัดการภัยพิบัติและเพื่อการตอบสนองฉุกเฉิน รวมถึงความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและความพยายามในการบรรเทาภัยพิบัติในภูมิภาคและประเทศหมู่เกาะ (the Archipelagic Nations) อย่างไรก็ตาม ภายใต้การประชุมระหว่างปี (Inter-Sessional) ที่ประชุมกล่าวแสดงความยินดีกับจัดตั้งคลังเก็บสิ่งของช่วยเหลือผู้ประสบภัยของอาเซียน (Disaster Emergency Logistics System for ASEAN: DELSA) ที่จังหวัดชยันนาทและกรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งจะเป็นที่สำหรับจัดเก็บและกระจายสิ่งของบรรเทาทุกข์สู่พื้นที่ประสบภัย นอกจากนี้ ได้กล่าวถึงความคืบหน้าในการดำเนินการหลักการและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ รวมถึงหลักการกรุงเทพเพื่อการดำเนินงานตามกรอบการทำงานของเซนไดเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๗๓ (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030)

ในประเด็นเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ประชุมให้ความสำคัญกับเรื่องความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber Security) ที่สร้างความท้าทายต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ และความท้าทายระดับภูมิภาคและระดับโลกที่เกิดจากการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างรวดเร็ว โดยที่ประชุมได้เน้นย้ำถึงความจำเป็นในการพัฒนาความร่วมมือด้านความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ผ่านการสร้างขีดความสามารถ การสร้างความเชื่อมโยงที่มีความมั่นคงปลอดภัย เสถียรภาพ และสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก นอกจากนี้ ได้มีการกล่าวถึงกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ที่ช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจผ่านการเจรจาที่สร้างสรรค์ภายใต้การประชุมด้านความมั่นคงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศระหว่างปี (ARF Inter-Sessional Meeting) รวมถึงกลไกอื่นที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางไซเบอร์ซึ่งนำโดยอาเซียน

สำหรับประเด็นด้านความมั่นคง ที่ประชุมได้ย้ำถึงความสำคัญของการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศและภูมิภาคในเรื่องการไม่แพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์ การปลดอาวุธนิวเคลียร์และการใช้พลังงานนิวเคลียร์อย่างสันติ รวมทั้งเรียกร้องให้มีการขจัดการแพร่ขยายอาวุธเคมีและชีวภาพ ที่ประชุมได้กล่าวถึงการเป็นหุ้นส่วนระหว่างอาเซียนกับทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (International Atomic Energy Agency: IAEA) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนิวเคลียร์และการใช้นิวเคลียร์อย่างปลอดภัยและการป้องกัน

นอกจากนี้ ที่ประชุมได้กล่าวแสดงความชื่นชมหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีความความพยายามในการจัดการปัญหาในรัฐยะไข่ โดยเฉพาะการดำเนินงานของเลขาธิการอาเซียน ศูนย์ประสานงานอาเซียนเพื่อการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมด้านการจัดการภัยพิบัติ (ASEAN Coordinating Centre for Humanitarian Assistance on Disaster Management: AHA Center) และรัฐบาลเมียนมาที่ได้ประเมินความต้องการเบื้องต้น (Preliminary Needs Assessment) และปฏิบัติตามคำแนะนำ รวมถึงได้มีการเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินความต้องการอย่างครอบคลุม (Comprehensive Needs Assessment: CNA) โดยปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากอาเซียน ทั้งนี้ ที่ประชุมเห็นชอบร่วมกันที่จะสนับสนุนให้อาเซียนพยายามอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ความช่วยเหลือเมียนมาในการแก้ไขสถานการณ์ในรัฐยะไข่ โดยได้กล่าวถึงบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลเมียนมากับโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme: UNDP) และสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยสหประชาชาติ (United Nations High Commissioner For Refugee: UNHCR) เพื่ออำนวยความสะดวกในการส่งผู้พลัดถิ่นกลับประเทศ นอกจากนี้ ที่ประชุมได้แสดงความมุ่งมั่นที่จะให้การสนับสนุนรัฐบาลเมียนมาต่อไปในการจัดการเรื่องความมั่นคงปลอดภัยและความมั่นคงในรัฐยะไข่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยในประเด็นดังกล่าวได้มีการแสดงวิสัยทัศน์ให้การสนับสนุนเมียนมาและบังกลาเทศให้มีการเจรจาอย่างสร้างสรรค์เพื่อจัดการปัญหาอย่างสันติ และได้มีกล่าวถึงการเจรจาระหว่างรัฐมนตรีต่างประเทศของเมียนมาและตัวแทนจากศูนย์ประสานงานอาเซียนเพื่อการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมด้านการจัดการภัยพิบัติ และสมาชิกของทีมตอบโต้และประเมินสถานการณ์ฉุกเฉิน - อาเซียน (ASEAN-Emergency Response and Assessment Team: ERAT) เมื่อวันที่ ๒๗ - ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมทั้งยังสนับสนุนให้รัฐบาลเมียนมาดำเนินการตามคำแนะนำจากคณะกรรมการที่ปรึกษาารัฐยะไข่ ทั้งยังได้เน้นย้ำถึงความจำเป็นในการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนโดยเน้นที่การแก้ไขที่สาเหตุของความขัดแย้ง และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยเพื่อให้ชุมชนที่ได้รับผลกระทบสามารถกลับมาใช้ชีวิตได้อย่างสงบสุข ตลอดจนสนับสนุนความพยายามของเมียนมาในการสร้างสันติภาพ เสถียรภาพภาพ และการดำเนินการตามหลักนิติรัฐ (Rule of Law) เพื่อส่งเสริมความปรองดองในชุมชนและเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นธรรมในรัฐยะไข่

สำหรับทิศทางของการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก (ARF) ในอนาคต ที่ประชุมตระหนักถึงความท้าทายที่ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกต้องเผชิญ โดยเป็นความท้าทายที่ทวีความซับซ้อนและหลากหลายยิ่งขึ้น รวมทั้งยังมีลักษณะเป็นปัญหาข้ามพรมแดน จึงได้เน้นย้ำถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการเสริมสร้างความร่วมมือและการประสานงานกับกลไกอื่น ๆ ที่นำโดยอาเซียน เช่น การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ADMM, ADMM - Plus) การประชุมครบองค์คณะระดับรัฐมนตรีอาเซียนด้านอาชญากรรมข้ามชาติ ASEAN Ministerial Meeting on Transnational Crime: AMMTC) การประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (East Asia Summit: EAS) โดยที่ประชุมเน้นย้ำว่าประเทศสมาชิกควรใช้ความพยายามมากขึ้นเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างกัน แต่ก็ต้องหลีกเลี่ยงการดำเนินงานซ้ำซ้อนเกินความจำเป็น และในด้านของการเสริมสร้างการทำงานภายใต้กรอบการประชุม ARF ที่ประชุมเห็นด้วยกับข้อเสนอจากการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมือง

และความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum Senior Officials Meeting: ARF SOM) โดยการประชุมระหว่างปีกิจกรรมกลุ่มสนับสนุนว่าด้วยมาตรการสร้างความไว้วางใจ (ARF Inter-Sessional Support Group on Confidence Building Measures - ARF ISG on CBMs) และการประชุมระหว่างปีกิจกรรมกลุ่มสนับสนุนว่าด้วยการทูตเชิงป้องกัน (ARF Inter-Sessional Support Group on Preventive Diplomacy Measures) ที่ได้มีการนำเสนอผลลัพธ์ของการประชุมต่อที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก

นอกจากนี้ ที่ประชุมได้รับทราบถึงผลการหารือเกี่ยวกับการปรับปรุงกระบวนการของการประชุม ARF เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและการตอบสนอง โดยหวังว่าจะได้รับคำแนะนำจากที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสของ ARF ในเรื่องดังกล่าว และได้กล่าวแสดงความขอบคุณผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิของคณะกรรมการอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก (Experts and Eminent Persons Meeting: EEPs) ที่มีส่วนร่วมในการสนับสนุนกระบวนการของ ARF ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง และได้กล่าวถึงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการประชุม ARF กับองค์กรระดับภูมิภาคอื่นที่อาจมีขึ้นต่อไปในอนาคต เช่น องค์กรว่าด้วยความมั่นคงและความร่วมมือในยุโรป (Organization for Security and Co-operation in Europe: OSCE) องค์กรความร่วมมือเซี่ยงไฮ้ (Shanghai Cooperation Organization: SCO) เพื่อแลกเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศและสร้างความไว้วางใจระหว่างกัน และในตอนท้ายที่ประชุมได้กล่าวถึงเอกสารมุมมองความมั่นคงประจำปี (ARF Annual Security Outlook) ที่ได้นำเสนอโดยประเทศไทย ซึ่งเป็นเอกสารสำคัญในการส่งเสริมความไว้วางใจและความเข้าใจซึ่งกันและกัน

บทสรุป

การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก ครั้งที่ ๒๖ จัดขึ้นที่ประเทศไทยเมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีรัฐมนตรีกระทรวงต่างประเทศจากประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศสมาชิก ARF อีก ๘ ประเทศเข้าร่วมการประชุม ในการนี้ ที่ประชุมได้มีการกล่าวถึงความสำคัญและบทบาทของ ARF ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงให้เกิดขึ้นในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ซึ่งการดำเนินงานในปัจจุบันครอบคลุม ๕ ประเด็นสำคัญ ได้แก่ ๑) การบรรเทาภัยพิบัติ ๒) การต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ ๓) ความมั่นคงทางทะเล ๔) การขจัดอาวุธนิวเคลียร์ และ ๕) ความมั่นคงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ภายใต้การประชุมดังกล่าวได้มีการหารือเกี่ยวกับประเด็นด้านความมั่นคง ซึ่งเป็นความท้าทายที่ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกกำลังเผชิญอยู่ อาทิ ปัญหาในคาบสมุทรเกาหลี ปัญหาในทะเลจีนใต้ ปัญหาการก่อการร้าย ปัญหาสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ปัญหาสิทธิมนุษยชนในรัฐยะไข่ ประเทศเมียนมา และปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ ซึ่งล้วนแต่เป็นปัญหาข้ามพรมแดนที่ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศและระหว่างภูมิภาค ตลอดจนความร่วมมือระหว่างองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อจัดการแก้ไข ซึ่งที่ประชุมได้แสดงความมุ่งมั่นที่จะดำเนินการตามกลไกและมาตรการของ ARF ต่อไป กล่าวคือ ยังคงมุ่งสร้างความไว้วางใจระหว่างประเทศสมาชิกและใช้มาตรการการทูตเชิงป้องกันเพื่อจัดการ

LAW for ASEAN

by the Office of the Council of State of Thailand

ปัญหา รวมถึงประสานการทำงานระหว่างกลไกของ ARF กับกลไกของอาเซียน เช่น การประชุมรัฐมนตรี
กลาโหมอาเซียน การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านอาชญากรรมข้ามชาติ การประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก
 เป็นต้น

DRAFT